

Sygn. akt VU 123/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 grudnia 2014r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu E. K. prawo do emerytury od dnia (...) roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz ubezpieczonego E. K. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 123/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy E. K. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych. Do stażu pracy warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku, ponieważ stanowisko operator spycharki – robotnik budowlany nie jest wymienione w Zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 roku.

W dniu 21 stycznia 2015 roku od powyższej decyzji odwołał się pełnomocnik wnioskodawcy, wnosząc o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia **od dnia 1 grudnia 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B.** na stanowisku operatora spycharki.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania, powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

wnioskodawca E. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 19 listopada 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt ZUS).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, 11 miesięcy i 7 dni , **w tym 13 lat 9 miesięcy i 18 dni okresów pracy w warunkach szczególnych**, tj. okresu zatrudnienia :

- od 11 listopada 1979 roku do 29 października 1984 roku w E. w B.,

- od 25 listopada 1984 roku do 5 czerwca 1986 roku w B. – budowa w Iraku,

- od 17 września 1986 roku do 30 listopada 1992 roku i od 1 maja 1995 roku do dnia 31 maja 1996 roku w E. w B. na stanowisku operator spycharki (dowód: decyzja z dnia 19 grudnia 2014 roku k. 29 akt ZUS, odpowiedź na odwołanie k. 6-7).

E. K. w okresie **od dnia 7 listopada 1979 roku do dnia 31 maja 1996 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B.** na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy. W wystawionym w dniu 31 maja 1996 roku świadectwie pracy wskazano, iż w okresie zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowiska pomocnik operatora spycharki, operatora spycharki i operatora spycharki – robotnika budowlanego (dowód: świadectwo pracy z dnia 31 maja 1996 r. k. 11 akt kapitałowych).

Przedsiębiorstwo (...) w B. zajmowało się wykonywaniem robót ziemnych na rzecz innych przedsiębiorstw, w tym przede wszystkim na rzecz Kopalni (...) w B. i Elektrowni w B. (dowód: zeznania świadka Z. Ś. protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 3.14 do minuty 8.05, zeznania świadka Z. M. protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 8.15 do minuty 12.55, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 13.15 do minuty 15.45).

Wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia pracował jako operator spycharki, wykonując nią skarpy, nasypy, wały na rzecz Kopalni (...) w B., nadto na potrzeby Elektrowni wykonywał prace na składowisku popiołu i żużla, na terenie o powierzchni 900 ha, oddalonym od Elektorowi i 3-4 km. Wnioskodawca wykonując te prace, zawsze pracował jako operator spycharki. Innych prac nie wykonywał, w tym nie wykonywał prac prostych fizycznych, jakie wykonują robotnicy budowlani. Nie pracował ręcznie, przy użyciu łopat, czy innych ręcznych sprzętów (dowód: zeznania świadka Z. Ś. protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 3.14 do minuty 8.05, zeznania świadka Z. M. protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 8.15 do minuty 12.55, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 13.15 do minuty 15.45).

E. K. od 1979 roku posiada uprawnienia klasy I do kierowania spycharką gaśnicową, od 1982 roku uprawnienia klasy II a od 1986 roku uprawnienia klasy III (dowód: książeczka uprawnień k. 5, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2015 roku nagranie od minuty 13.15 do minuty 15.45).

Wnioskodawcy nie zostało wystawione świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje:

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 grudnia 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B. był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych.

Sporny pozostawał jedynie charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz angaży z dnia 4 grudnia 1992 roku, z dnia 10 sierpnia 1993 roku, z dnia 14 listopada 1994 roku i 24 kwietnia 1995 roku (k. 18-20 akt emerytalnych), potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie czasu wynika jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku operatora spycharki – robotnika budowlanego. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy, polegająca na wskazaniu, że wnioskodawca pracował jako robotnik budowlany, nie oznacza, że wnioskodawca faktycznie wykonywał taką właśnie pracę.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od dnia 1 grudnia 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B., Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy oraz na zeznaniach świadków: Z. Ś. i Z. M., a także samego wnioskodawcy. Świadek Z. Ś. od 1 września 1980 roku do końca swojego zatrudnienia,

a Z. M. od 1978 roku do końca swojego zatrudnienia, pracowali w jednej brygadzie, jako operatorzy spycharki. Świadkowie potwierdzili, że od początku zatrudnienia E. K. w Przedsiębiorstwie (...) pracował jako operator spycharki, w tym również w spornym okresie od 1 grudnia 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku. Innych prac wnioskodawca nie wykonywał, a tym bardziej nie pracował jako robotnik budowlany, wykonując ręcznie prace budowlane. Co znamienne, świadek Z. Ś. wskazał, iż także jego angaże zawierały dwuczłonowe oznaczenie stanowiska pracy- operator spycharki – mechanik, mimo że nigdy pracy mechanika nie wykonywał. Dwuczłonowe określane stanowisk pracy wynikało z ówczesnej polityki Przedsiębiorstwa, które wpisywało pracownikom w angażach kilka stanowisk pracy. Powyższa okoliczność nie znajdowała jednak odzwierciedlenia w rzeczywistości i nie pokrywała się z faktycznie wykonywaną pracą.

Mając na uwadze logiczne, spójne i wiarygodne zeznania świadków, Sąd uznał, iż wnioskodawca pracował jako operatorem spycharki również w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie tj. w okresie od 1 grudnia 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku. Podkreślenia wymaga również fakt, iż E. K. od 1979 roku posiada uprawnienia klasy I do kierowania spycharką gąsienicową, od 1982 roku uprawnienia klasy II a od 1986 roku uprawnienia klasy III.

Praca świadczona przez wnioskodawcę na stanowisku operatora spycharki mieści się w definicji **prac maszynistów ciężkich maszyn budowlanych, wymienionych w wykazie A dział V** (w budownictwie) pkt. 3, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Zmechanizowanych (...) i (...) w B. było przedsiębiorstwem budowlanym zajmującym się wykonywaniem robót budowlanych. Wnioskodawca był zatem zatrudniony w branży budowlanej.

Wnioskodawca w toku niniejszego postępowania udowodnił zatem, że przez okres przekraczający 15 lat, pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach wykonując prace operatora ciężkiej maszyny budowlanej – spycharki. Ponieważ wszystkie wykonywane przez wnioskodawcę prace w ramach obowiązującej go normy czasu były pracami w szczególnych warunkach, a każda z nich szkodliwie wpływała na jego zdrowie, Sąd uznał, że E. K. stale i w pełnym wymiarze czasu pracował w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego .

Biorąc zatem pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił wszystkie wymagane przepisami rozporządzenia warunki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, ma ponad 15 letni staż pracy w szczególnych warunkach, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na fakt ukończenia przez wnioskodawcę 60 roku życia w dniu (...) roku, Sąd przyznał skarżącemu emeryturę z dniem(...)

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu, Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.. na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 złotych, na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).